

УДК 005.8



Г.О. Оборський,
д.т.н., професор, ректор,
Одеський національний
політехнічний університет,
oborsky@ukr.net



В.Д. Гогунський,
д.т.н., професор,
Одеський національний
політехнічний університет
victor@3g.ua



В.А. Волобоєв,
магістрант,
Одеський національний
політехнічний університет
voloboev@gmail.com

**SCOPUS: ДОСТОВІРНІСТЬ ДАНИХ ЗА ЗАПИТАМИ
ЩОДО ЧИСЛА ПУБЛІКАЦІЙ УНІВЕРСИТЕТІВ**

Г.О. Оборський, В.Д. Гогунський, В.А. Волобоєв. Scopus: достовірність даних за запитами щодо числа публікацій університетів. Показано, що світові лідери у наданні наукометричних послуг, такі як Scopus, представляють дані у формі: «as is» (як є). Для підвищення достовірності визначення числа статей для університетів і організацій треба авторам публікацій уточнити метадані своїх статей.

G.A. Oborsky, V.D. Gogunsky, V.A. Voloboev. Scopus: reliability of data on the number of requests for publications of universities. It is shown that the world's leaders in the provision of scientometric services such as Scopus, representing data in the form: «as is». To improve the reliability of determining the number of items for universities and organizations need to specify metadata writer his articles.

Вступ. Одним з результатів діяльності науковців є відображення наукових досягнень у публікаціях, які віддзеркалюють теоретичні, функціональні та структурні зміни в різних областях знань і певним чином становлять основу комунікацій між науковцями різних країн [1]. Наявність доступу до множини публікацій у світовій павутині створила умови для розвитку досліджень з наукометрії – наукового напрямку щодо обґрунтування і застосування вимірювань у такій слабо структурованій галузі як наукові дослідження [2]. Світовий досвід комунікації спільноти науковців через наукові публікації у інформаційному просторі всесвітньої Web-павутини свідчить про доцільність застосування деяких показників продуктивності наукової діяльності [2 – 4].

Управління проектами та якістю

Мета статті. Оцінка достовірності відображення публікацій у наукометричній базі Scopus на прикладі індексування статей науковців Одеського національного політехнічного університету на основі створення різних форм запитів.

Актуальність дослідження. Для активізації науковців ВНЗ щодо публікацій результатів своїх досліджень у зарубіжних журналах, або у виданнях України, що включені до зарубіжних наукометричних баз, Міністерство освіти і науки України запроваджує низку заходів [2].

Перший крок. За наказом МОНмолодьспорту України (від 17 жовтня 2012 р. № 1111) змінені вимоги до видань щодо включення в перелік фахових для створення умов відповідності міжнародним вимогам.

Другий крок. Конкурс щодо фінансування проектів наукових досліджень і розробок з 2013 р. проводиться з урахуванням числа публікацій, які індексовані у Scopus та в інших міжнародних наукометричних базах (Наказ МОНмолодьспорт України від 30.08.2012 р. № 956).

Третій крок. Посилені вимоги «до планування дисертаційних досліджень, формулювання їх тематики, зокрема щодо формулювання теми, новизни, предмету та об'єкту дослідження» (Лист МОНмолодьспорту України від 14.02.2013 № 1/9-116).

Четвертий крок. Суттєвою складовою дисертаційних досліджень є публікації у спеціалізованих фахових виданнях, а також у електронних виданнях [3]. Нові вимоги до публікації встановлюють: для докторської дисертації загалом не менше 20 фахових публікацій, з них «не менше чотирьох публікацій у наукових періодичних виданнях інших держав з наряду, з якого підготовлено дисертацію»; для кандидатської дисертації, відповідно, не менше 5 фахових публікацій та однієї статті у виданнях інших держав. До публікацій у виданнях інших держав можуть прирівнюватися публікації у фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз». (Наказ МОН України від 03.12.2013 № 1380).

П'ятий крок. До критеріїв оцінювання діяльності вищих навчальних закладів включений показник: «чисельність науково-педагогічних працівників, які мають публікацію у виданнях іноземних держав або у виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз у звітному навчальному році» (Наказ МОН України від 20.06.2013 р. № 809.).

Шостий крок. Створення робочої групи МОН щодо розробки і підготовки пропозицій для включення показників цитування у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, до державних вимог з акредитації спеціальностей і ВНЗ (Наказ МОН № 1461 від 22.10.2013 р.)

Вказані вимоги до наукових публікацій за результатами дисертацій-

Управління проектами та якістю

них досліджень, безпосереднє оцінювання ВНЗ за кількістю публікацій у виданнях іноземних держав і наукових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз, а також формування нових державних вимог з акредитації, трансформують публікаційну активність науковців вищих навчальних закладів з особистої зацікавленості професорсько-викладацького складу у один з найсуттєвіших показників діяльності ВНЗ. Це означає, що планування набору абітурієнтів, вибори викладачів, фінансування наукових досліджень будуть базуватись на даних про публікації та показники цитування. Тому, вочевидь, для управління цим проектом слід створити інформаційно-аналітичну систему моніторингу публікаційної активності науковців ВНЗ України [5, 6]. Саме ця діяльність має стати *сьомим кроком* активізації виходу на міжнародний рівень: «кожний науковець має знати число та індекс Гірша своїх публікацій».

Доступ до множини публікацій світової спільноти науковців формує нове ставлення до такої слабо структурованої галузі як бази даних наукових публікацій [1 - 2]. Особливу увагу слід приділити якості наукових публікацій – не тільки з точки зору новизни та практичної значимості досліджень, але й в плані оформлення та представлення тексту статей прийнятною науковою англійською мовою.

Урахування публікацій у світових рейтингах університетів.

Найвпливовіший рейтинг найкращих університетів світу (QS World University Rankings) визначається за методикою британської консалтингової компанії Quacquarelli Symonds (QS) [7]. Запропонований в 2004 році спільно з британським виданням Times Higher Education він вважається одним з найбільш впливових глобальних рейтингів університетів. З 2010 року єдиний рейтинг розділився на два: видання Times Higher Education випускає рейтинг кращих університетів світу The World Reputation Rankings спільно з агентством Thomson Reuters, а Quacquarelli Symonds продовжує випускати рейтинг під назвою QS World University Rankings.

Рейтинг оцінює університети за наступними показниками: активність і якість науково-дослідної діяльності, висновки роботодавців і кар'єрний потенціал, якість навчання та інтернаціоналізація. Ці показники охоплюють ключові стратегічні місії університетів світового значення, за які вони відповідають перед учасниками процесу: академічною спільнотою, роботодавцями, учнями та їх батьками. Щорічно в дослідженні оцінюються понад 2,5 тисячі вищих навчальних закладів по всьому світу. За його підсумками складається рейтинг 500 найкращих університетів світу, а також рейтинги університетів з окремих дисциплін. Рівень досягнень університетів оцінюється на підставі результатів комбінації статистичного аналізу

Управління проектами та якістю

діяльності навчальних закладів, аудійованих даних (включаючи інформацію щодо індексів цитування з бази даних Scopus), а також даних глобального експертного опитування представників міжнародної академічної спільноти і роботодавців.

До опитування залучаються представники міжнародної академічної спільноти (QS Global Academic Survey). Серед них провідні вчені та ректори більше 500 університетів. Респондент може назвати до 30 університетів, не називаючи ВНЗ, в якому він працює. Опитування проводиться в п'яти предметних областях: природничі науки, соціальні науки, гуманітарні науки і мистецтво, науки про життя, інженерні науки і технології. В опитуванні представників роботодавців (QS Global Employer Survey) беруть участь кілька тисяч компаній із понад 90 країн світу. Нижче представлені показники, за якими проводиться оцінка діяльності університетів за QS рейтингом (рис. 1).

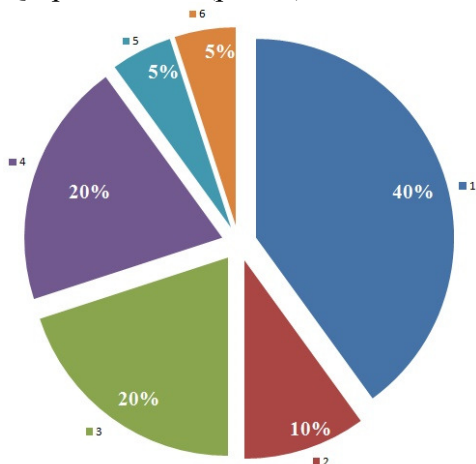


Рис. 1. Співвідношення складових QS рейтингу:

1 - Індекс академічної репутації (опитування); 2 - Індекс репутації серед роботодавців (опитування); 3 - Співвідношення професорсько-викладацького складу по відношенню до чисельності учнів; 4 - Індекс цитування наукових статей викладацького складу по відношенню до чисельності викладачів (Scopus); 5 - Частка іноземних викладачів по відношенню до чисельності викладацького складу (за еквівалентом повної ставки); 6 - Частка іноземних студентів відносно до чисельності учнів (програми повного циклу навчання).

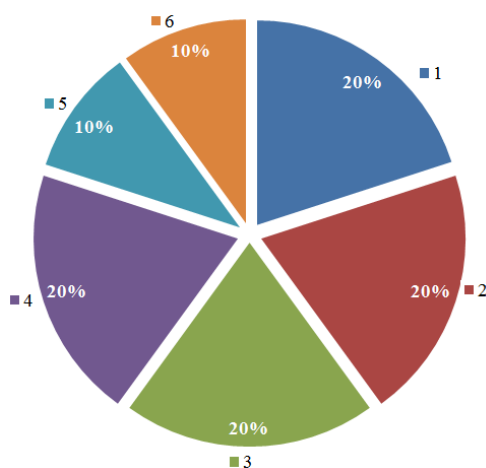


Рис. 2. Показники за Шанхайським рейтингом:

1 - Кількість статей, опублікованих в Nature або Science; 2 - Число часто цитованих публікацій (показник цитованості SCIE - Science Citation Index - Expanded і SSCI - Social Science Citation Index); 3 - Число викладачів, які отримали Нобелівську або Філдсівську премії; 4 - Число часто цитованих у наукових виданнях публікацій; 5 - Число випускників вузу, які одержали Нобелівську або Філдсівську премію. 6 - Співвідношення п'яти вищевикладених показників до чисельності персоналу ВНЗ.

Управління проектами та якістю

Інший впливовий рейтинг найкращих вузів світу ARWU (Академічний рейтинг університетів світу) складається Інститутом вищої освіти Шанхайського університету Цзяо Тун [8]. Тому його називають Шанхайським рейтингом. Результати рейтингу у вигляді списку 500 кращих вузів світу публікуються з 2003 року. У цьому рейтингу питома вага публікаційної активності університетів становить 60 % (рис. 2). Рейтинг кращих вузів світу складається тільки для тих університетів, викладачі або випускники яких мають Нобелівську чи Філдсівську премію, публікують у наукових виданнях цитовані наукові дослідження, індексовані в Science Citation Index Expanded та Social Science Citation Index. Таких вузів виходить всього 1000 в світі, 500 кращих з них потрапляють до Шанхайського рейтингу.

На жаль, українські університети у цих рейтингах значно відстають від провідних університетів США, Канади, Англії і Німеччини.

Вказані вимоги до наукових публікацій та безпосереднє оцінювання ВНЗ за числом публікацій, які індексовані у іноземних наукометричних базах даних (у першу чергу Scopus!) трансформують публікаційну активність з особистої зацікавленості науковців у справу державного значення щодо формування іміджу України у царині міжнародних наукових зв'язків і створення сприятливих умов фінансування наукових досліджень за міжнародними грантами за участю науковців ВНЗ України [1].

Наукометричні бази. Міжнародна практика наукометричних досліджень сьогодні найбільш часто базується на використанні двох баз даних: Web of Science і Scopus. Широко відомі також міжнародні наукометричні бази даних: Thomson Reuters (ISI) Web of Knowledge, Springer, Begell House Inc., Pleiades Publishing, Kluwer і ін. Всі вони є комерційними базами.

Серед некомерційних наукометричних баз з технічних наук можна назвати наступні [2]: Science Direct, Copernicus, Science Index, DOAJ, BASE, Driver, MLibrary, WorldCat, FreeFullPDF, arXiv, Google Serch та ін.

Заслуговує на увагу також відома програма *Publish or Perish*, яка є пошуковою системою і дозволяє виконувати пошук публікацій за прізвищем автора [9]. Результатом роботи системи є повний комплект наукометричних показників по публікаціям автора – від індекса Гірша до числа співавторів у знайдених статтях. Можна також через сполучник OR {або} заповнити строку запиту прізвищами всіх викладачів кафедри – отримаємо всі доступні в Intrentet статті викладачів кафедри.

Крім того можна визначити *h*-індекси для наукових журналів. У табл. 1, на прикладі видання «Праці Одеського політехнічного університету», приведені ці дані з урахуванням того, що автори у своїх пристатейних

Управління проектами та якістю

списках використаних джерел не завжди дотримуються загальноприйнятних правил щодо написання назви видання.

Як слідує з приведених у табл. 1, множина публікацій у виданні «Праці Одеського політехнічного університету» є слабо структурованою множиною даних. Тільки один атрибут – назва видання – має 11 значень. Якщо додати до цього ще й різні варіанти написання (перекладу) прізвищ, оскільки зазначене видання містить статі на трьох мовах (російською, українською та англійською), то невизначеність і варіабельність атрибутів статей може збільшитись на порядок.

Таблиця 1 - Показники цитування для видання «Праці Одеського політехнічного університету» за даними пошукової системи *Publish or Perish*

№	Варіанти назви видання у публікаціях	Статей	Цитат	<i>h</i> -індекс
1	Тр. Одес. политехн. ун-та	174	458	7
2	Труды Одесского политехнического университета	95	281	7
3	Праці Одеського політехнічного університету	17	31	2
4	Труды Одес. политехн. ун-та	15	47	4
5	Труды ОНПУ	9	17	2
6	Праці Одес. політехн. ун-ту	2	3	1
7	Odes'kyi politechnichniy universytet. Pratsi	2	4	2
8	Пр. ОНПУ	1	2	2
9	Труды ОГПУ	43	14	2
10	Тр. ОГПУ	1	4	4
11	Праці Одес. держ. політехн. ун-ту	1	2	2

Наукометричні показники. Останнім часом найчастіше застосовуються: індекс цитування, *h*-індекс та імпакт-фактор [10].

Індекс Гірша або *h*-індекс – наукометричний показник, запропонований американським фізиком Хорхе Гіршем [10]. Індекс Гірша є кількісною характеристикою продуктивності одного автора, групи вчених, університету або країни в цілому, що визначається на основі кількості публікацій і числа цитувань цих публікацій. Для визначення індексу Гірша наявні статті ранжують по спадній числа посилань на них. Далі, визначають ту статтю, ранг якої збігається з числом її цитувань. Це число і є *h*-індекс. Індекс Гірша не має фізичного тлумачення. Цей показник розділяє статті на дві частини. Статті з першої частини мають число цитувань, що перевищує ранг статті. Друга частини включає решту статей.

Індекс Гірша може обчислюватися з використанням як загальнодоступних наукометричних баз даних в Інтернеті, (наприклад, Google Scholar,

Управління проектами та якістю

Science Index(eLIBRARY.ru), ADS NASA), так і баз даних з платною підпискою (наприклад, Scopus або Web of Science). Слід зазначити, що індекс

Гірша, підрахований для одного і того ж науковця з використанням різних баз даних, буде, взагалі кажучи, різний – як і інші наукометричні характеристики, оскільки він залежить від області охоплення обраної бази даних.

Індекс цитування має подвійне тлумачення. В Україні і Росії це поняття визначає число цитувань публікацій або відношення числа цитувань до базових показників публікацій – числа журналів, авторів і ін. Сучасне тлумачення індекса цитування пов'язане з англійською калькою цього поняття. Під індексом цитування розуміється реферативна база даних наукових публікацій, що індексує посилання, зазначені в пристатейних списках цих публікацій і яка надає кількісні показники цих посилань (такі як сумарний обсяг цитування, індекс Гірша та ін).

Імпакт-фактор (ІФ або ІФ) – чисельний показник наукового рівня журналу. З 1960-х років він щорічно розраховується Інститутом наукової інформації (англ. Institute for Scientific Information, ISI) і публікується в журналі «Journal Citation Report». Розрахунок імпакт-фактора заснований на трирічному періоді. Наприклад, імпакт-фактор журналу в 2013 році I_{2013} обчислюється за формулою:

$$I_{2013} = A / B,$$

де А – число цитувань упродовж 2013 року в журналах, що відслідковуються Інститутом наукової інформації, статей, опублікованих в даному журналі в 2011-2012 роках;

В – число статей, опублікованих в даному журналі в 2011-2012 роках.

Відповідно до ІФ (в основному в інших країнах, але останнім часом все більше і в Україні) оцінюють рівень журналів, якість статей, опублікованих у них, дають фінансову підтримку дослідникам і приймають співробітників на роботу. Імпакт-фактор має хоча і великий, але неоднозначно оцінюваний вплив на оцінку результатів наукових досліджень.

Пошук статей, що індексовані в Scopus, на прикладі Одеського національного політехнічного університету.

Загальне число статей, які представлені у світовому WEB-просторі перевищує один мільярд одиниць. Частка охоплення світових публікацій у БД Scopus становить біля 4 %. Які особливі послуги надає Scopus, яких немає в інших БД? Екранний інтерфейс: дійсно на перший погляд все передбачено. Але дуже багато статей не мають атрибутів країни або організації, у якій працює автор. До того ж прізвища деяких авторів мають різне написання. Реєстраційна форма не кореспондується з публікаціями кож-

Управління проектами та якістю

ного автора, тому завжди виникають проблеми у авторів з однаковими прізвищами. Все через те, що команда супроводу проекту Scopus, тільки як виключення, після тривалого листування вносить часткові зміни у атрибути статей. Яка може бути віра до результатів запитів, коли Одеського національного політехнічного університету (ОНПУ), як слідує з отриманих результатів в роботі [11], у наслідок переходу до форми пошукових запитів за прізвищем авторів число публікацій змінилось від 572 до 720. І це за умови, як вказують автори [11], що не всі прізвища науковців університету включені у пошуковий запит.

Виконаємо уточнення числа публікацій ОНПУ, що опубліковані у виданнях, які індексуються в БД Scopus. Робота в режимі оплаченого доступу. Вхід в систему <http://www.scopus.com/>. Запуск пошуку для даних: Affiliation "odessa", - дозволяє знайти організацію "Odessa State Polytechnic University". Форма результатів пошуку містить такі параметри: назва організації, число статей та інші додаткові дані. Загальне число публікацій вчених Одеського політехнічного університету у часовому інтервалі 1961-2014 р. становить 581 одиницю станом на 30.04.2014 р.

Новий запит, який включає персональні дані науковців ОНПУ, Scopus ID номер авторів, має такий вигляд.

(AF-ID("Odessa State Polytechnic University" 60008605) OR AU-ID("Azhogin, V. V." 6603489948) OR AU-ID("Aleksieva, L. A." 7102418729) OR AU-ID("Andreev, L. P." 7006239144) OR AU-ID("Anelchik, D. E." 7801374512) OR AU-ID("Astahov, V. P." 6505932606) OR AU-ID("Balan, S. A." 6603878491) OR AU-ID("Balashov, K. K." 7003286914) OR AU-ID("Baranenko, V. I." 7003316498) OR AU-ID("Baranov, P. E." 8383592500) OR AU-ID("Belikov, V. T." 7102372966) OR AU-ID("Belyaev, M. S." 7003903531) OR AU-ID("Berezin, V. T." 24486046000) OR AU-ID("Bilei, D. V." 55813415600) OR AU-ID("Biryukov, B. N." 6701491691) OR AU-ID("Bogatova, O.A." 52363095600) OR AU-ID("Bogdanova, L.A." 36869327600) OR AU-ID("Bolshakov, A. G."7003875508) OR AU-ID("Bondarev, V.V."7102900135) OR AU-ID("Borisenko, V.A."7103097798) OR AU-ID("Burmakov, A. I."24512982000) OR AU-ID("Burov, A. I." 16512716900) OR AU-ID("Butenko, A. I." 24578927300) OR AU-ID("Butko, A. I." 6701800776) OR AU-ID("Vaganov, Yu A." 6507292908) OR AU-ID("Varlamov, M. L." 6508279905) OR AU-ID("Verkhivker, G. P." 55925566300) OR AU-ID("Vlasenko, V. A." 7102138175) OR AU-ID("Voinov, A. P." 7005950065) OR AU-ID("Voinov, A. P." 36765495200) OR AU-ID("Voronitsyn, I. S." 16511585600) OR AU-ID("Vostrov, G. N." 16511746600) OR AU-ID("Vostrov, G.N." 15063627800) OR AU-ID("Vykhvaten', L. F." 6505836991) OR AU-ID("Gavrilyuk, Yu N." 6602715342) OR AU-ID("Gantmakher, F.R."24593479200) OR AU-ID("Gerasimovskii, V.I." 16545892700) OR AU-ID("Gerasimyak, R.P."6602512191) OR AU-ID("Gerliga, V.A." 6701508430) OR AU-ID("Glushko, M.F."6506377031) OR AU-ID("Gogunskii, V.D." 56054256000) OR AU-ID("Golovanov, Yu N." 16524215400) OR AU-ID("Grabovskii, A.M."6602694484) OR AU-ID("Gramenitskii, V.A." 6508039700) OR AU-ID("Grechko, N. F." 6603215531) OR AU-ID("Grigoryan, G. D." 7005291284) OR AU-ID("Gutenmacher, L.I."6507216994) OR AU-ID("Dashevskii, M.M." 6603564926) OR AU-ID("Denisov,

Управління проектами та якістю

V.E."16439253200) OR AU-ID("DZHAGUPOV, R.G."6602940459) OR AU-ID("Dobrinskii, G. K." 6506728245) OR AU-ID("Erasov, F. N." 6506761940) OR AU-ID("Zablonskii, K. I."6507519184) OR AU-ID("Zablonskii, K. I." 36962805800) OR AU-ID("Zavriev, K. S." 6506842983) OR AU-ID("Zaitseva, L.S." 16519059800) OR AU-ID("Zelentsova, T.N." 6603069014) OR AU-ID("Zemskov, G. V." 6602186885) OR AU-ID("Zubarev, V. V." 7005058390) OR AU-ID("Zubkov, V. A." 7103014583) OR AU-ID("Ivanov, N. F." 16503323400) OR AU-ID("Kazakov, A.I."7102915834) OR AU-ID("Kishnevskii, V. A."6506713946) OR AU-ID("Klimenko, A. A." 7101772735) OR AU-ID("Kozlov, V. P." 7402207579) OR AU-ID("Komlev, A.I." 6601973421) OR AU-ID("KOROBOV, A. P." 7005348562) OR AU-ID("Korotetskii, Yu L."6507584285) OR AU-ID("KORTNEV, A.V." 35438735400) OR AU-ID("Korytin, A. M." 6602520040) OR AU-ID("Kostandi, G. V." 6506207375) OR AU-ID("Kostrova, G. V." 6506553469) OR AU-ID("Kostyukov, A. A." 7004135756) OR AU-ID("Kostyukov, V.A."16413244500) OR AU-ID("Koshevoi, V. M." 6701716205) OR AU-ID("Kravchenko, S. V." 8858570500) OR AU-ID("Kravchuk, V. S." 16525547200) OR AU-ID("Kravchuk, V. S." 7004166689) OR AU-ID("Krisilov, Yu D." 6602552045) OR AU-ID("Krylov, A.N." 16476853600) OR AU-ID("[No Author ID found]" 6463915200) OR AU-ID("Kukuruznyak, A. P."6507912489) OR AU-ID("Kunshenko, B.V." 6505958998) OR AU-ID("Kutsenko, A. N." 7006647891) OR AU-ID("Kutsenko, A. N." 7006647895) OR AU-ID("Kutsenko, A. N." 7006647875) OR AU-ID("Lenkov, S. V." 6505683868) OR AU-ID("Liptuga, I. V." 6505899742) OR AU-ID("Lugovskoi, A. L." 7004058922) OR AU-ID("Lugovskoi, A.L."36828007200) OR AU-ID("Mazurkov, M.I." 6603665803) OR AU-ID("Makarov, V. K." 7401690142) OR AU-ID("Maksimenko, V. S." 7005172062) OR AU-ID("Markovskii, V. F." 6602122833) OR AU-ID("Matalin, A.A." 6603376944) OR AU-ID("Matveenکو, A.A."16525235700) OR AU-ID("Mashkov, A. K." 7004709251) OR AU-ID("Mashkov, A. K." 16496429500) OR AU-ID("Merkachev, V. N." 7801671015) OR AU-ID("Mokritskii, V. A." 6507009182) OR AU-ID("Moldavanov, V. P." 6505772961) OR AU-ID("Nagornyi, I. M." 6506532639) OR AU-ID("Nazarenko, A. F." 7102029428) OR AU-ID("Nikolaenko, V. M."7005552034) OR AU-ID("Novokhatskiy, I.A." 6505777147) OR AU-ID("Obolentsev, F. D." 6602236469) OR AU-ID("Oleynik, V. N." 6602389610) OR AU-ID("Olesevich, K. V." 6506668552) OR AU-ID("Panov, L. I." 6603390744) OR AU-ID("Parasochkin, V. A." 6508079800) OR AU-ID("Perlov, A. V." 7005056086) OR AU-ID("Petrov, L. P." 7103004431) OR AU-ID("Plotnikova, Liliya I." 7005222686) OR AU-ID("Pogosov, A. Yu" 36925355700) OR AU-ID("Ponomareva, T. N." 7005065789) OR AU-ID("Popovenko, N. S." 36069756900) OR AU-ID("Potapov, N. P." 7004294205) OR AU-ID("Potapov, N. P." 16547427200) OR AU-ID("Prister, Boris S." 6603814743) OR AU-ID("Prodius, I. P." 6504570328) OR AU-ID("RABINOVICH, D. I." 35246730900) OR AU-ID("Rabinovich, D. I." 7006428918) OR AU-ID("Radimov, S. N." 6506278166) OR AU-ID("Radchik, A. S."16531560700) OR AU-ID("Rzhepishevskii, I.K." 24750558900) OR AU-ID("Rodin, P. R." 7004504149) OR AU-ID("Rudenko, I. I." 7004004264) OR AU-ID("Rusov, V. D." 55195090400) OR AU-ID("Savvin, N. N." 6505757632) OR AU-ID("Savilov, Yu V." 6504460320) OR AU-ID("Sagura, A. N." 6507946128) OR AU-ID("Samkov, E. Ya" 6507277337) OR AU-ID("Sverdlik, Meshulim B." 6701509526) OR AU-ID("Selivanov, Yu A." 24527196800) OR AU-ID("Semenyuk, V. F." 6603902318) OR AU-ID("Sergeev, S. T." 7101928541) OR AU-ID("Skalevoi, V. V." 16532408300) OR AU-ID("Skalozubov, V.I."6602922929) OR AU-ID("Snezhnoy, R.L." 6506285574) OR AU-ID("Sokolenko, V.N." 36938373300) OR AU-ID("Sokolov, V.N."7402729463) OR AU-ID("Stepurenko, V. T." 6508088154) OR AU-ID("Tarasenko, V. I." 7103302586) OR AU-

Управління проектами та якістю

ID("Taubman, E.I." 6602616330) OR AU-ID("Timchenko, P. M." 16515541500) OR AU-ID("Titar', S. S." 6505733521) OR AU-ID("Tikhonchuk, S. T." 6507421698) OR AU-ID("Tkachenko, V.B."12801934700) OR AU-ID("Trofimenko, G.A." 16528058600) OR AU-ID("Usov, A. V." 7005526741) OR AU-ID("Filipskiy, Yu K." 6506940954) OR AU-ID("Filonenko, S. N." 6602742192) OR AU-ID("Fomichev, E.P." 6603617361) OR AU-ID("Kharichkov, S.K." 16517026100) OR AU-ID("Tsabiev, O.N." 6504597242) OR AU-ID("Chernienko, V.V." 6603205102) OR AU-ID("Chizh, A. A." 16522959600) OR AU-ID("Shaparev, N. K." 6602155255) OR AU-ID("Eraizer, L. N." 6505717040) OR AU-ID("Yakimov, A.V." 7004269180) OR AU-ID("Yakovlev, D. P." 7103294250) OR AU-ID("Oleinik, N. V." 7004704090) OR AU-ID("P'yankov, V. A." 36730450300) OR AU-ID("Grigor'yan, G.D."6602152170) OR AU-ID("Denisov, Yu S." 7005447806) OR AU-ID("Obolentsev, F. D."6602236469) OR AU-ID("Shchekin, B.M." 6507457668)) AND (PUBYEAR AFT 1960)

У запиті використані такі команди:

AF-ID – вибрати публікації для організації за Scopus ID номером;

AU-ID - вибрати публікації автора за його Scopus ID номером;

OR{або} – об'єднати запити і вибрати статті за признаком {або};

AND{i} - об'єднати запити і вибрати тільки статті, які є у всіх запитах, що об'єднані;

PUBYEAR – рік публікації; AFT – має значення {більше}, на вибір статей накладається умова, що треба вибрати тільки статті після вказаного року (1960).

Загальне число публікацій вчених ОНПУ за новим запитом у часовому інтервалі 1961-2014 р.р. становить 1312, а не 581 одиниць, як було визначено у запиті за назвою університету:

AF-ID("Odessa State Polytechnic University" 60008605).

Зіставлення результатів щодо визначення числа публікацій ОНПУ за запитом для організації за Scopus ID номером і за запитом для авторів за Scopus ID номером кожного автора показує, що отримані дані суттєво відрізняються (рис. 3).

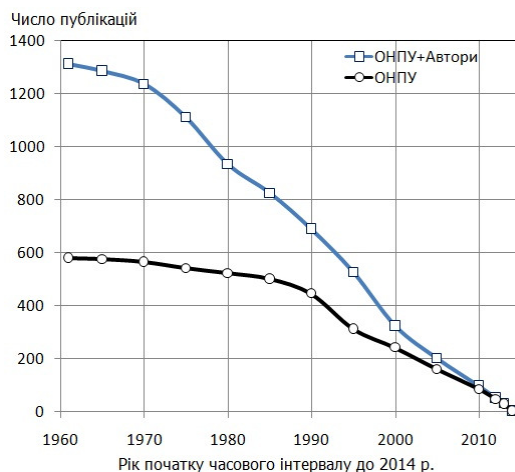


Рис. 3. Зіставлення запитів для статей ОНПУ

Причина розбіжностей між результатами запитів криється у тому, що значна кількість публікацій ОНПУ у запиті за Scopus ID номером організації не врахована у наслідок відсутності у бібліографічному описі публікацій атрибутів організації. Слід враховувати, що, як правило, у Scopus прив'язка автора до організації здійснюється за першою публікацією. Крім того в Scopus існують публікації, які не мають прив'язки до організацій, оскільки в журналах до 1995 р. не завжди вказувалась приналежність авторів до певної організації (affiliation), інституту, університету.

Зіставлення результатів щодо визначення числа публікацій ОНПУ за різними запитами показує, що розбіжність даних тим більша, чим більший часовий інтервал публікацій (рис. 3).

Висновки. Доступ до множини публікацій світової спільноти науковців формує нове відношення до такої слабо структурованої галузі, як наукометричні бази даних публікацій. Навіть світові лідери у наданні наукометричних послуг, такі як Scopus, представляють дані у формі: «as is» (як є). Такий підхід не є креативним через відсутність зворотнього зв'язку між авторами і командою супроводу наукометричної бази Scopus. Для підвищення достовірності визначення числа статей для університетів і організацій треба авторам публікацій уточнити метадані своїх статей.

Література

1. Бурков, В. Н. Параметры цитируемости научных публикаций в наукометрических базах данных [Текст] / В. Н. Бурков, А. А. Белошицкий, В. Д. Гогунский // Управління розвитком складних систем. — 2013. — № 15. — С. 134 — 139.

Управління проектами та якістю

2. Буй, Д.Б. Scopus та інші наукометричні бази: прості питання та нечіткі відповіді [Текст] / Д.Б. Буй, А.О. Білощицький, В.Д. Гогунський // Вища школа. – 2014. - № 4. – С. 37 -40.
3. Оборський, Г.О. Нові тенденції і завдання щодо підготовки науковців вищої кваліфікації [Текст] / Г.О. Оборський, В.Д. Гогунський // Інформ. технології в освіті, науці та виробництві : зб. наук. праць. – Вип. 2. – Одеса : АО Бахва, 2013 - С. 15 – 22.
4. Бушуев, С.Д. Наукометричні бази: характеристика, можливості і завдання [Текст] / С.Д. Бушуев, А.О. Білощицький, В.Д. Гогунський // Управління розвитком складних систем. – 2014. - № 18.
5. Коляда, А. С. Автоматизация извлечения информации из наукометрических баз данных [Текст] / А. С. Коляда, В. Д. Гогунский // Управління розвитком складних систем. – 2013. - № 16. – С. 96 – 99.
6. Негри, А. А. Концепция проекта агрегирующей аналитической информационной системы для работы с наукометрическими базами данных / А. А. Негри, Е. В. Колесникова, Ю.С. Барчанова // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – 2013. - № 4(5). – – Одеса : АО Бахва, 2013 - С. 52 – 56.
7. Рейтинг лучших университетов мира по версии QS [Электронный ресурс] — Режим доступа: <http://gtmarket.ru/ratings/qs-world-university-rankings/info>
8. Шанхайский рейтинг лучших вузов мира: ARWU [Электронный ресурс] — Режим доступа: <http://www.education-medelle.com/articles/schankhajskij-rejting-luchschikh-vuzov-mira-arwu.html>
9. Harzing, Anne-Wil. The Publish or Perish Book. - Tarma Software Research Pty Ltd, Мельбурн, Австралия. - 2010. - 266 с.
10. Hirsch, J. E. An index to quantify an individual's scientific research output [Текст] // arXiv: physics/0508025. - v5. - 29 Sep. 2005. – 5 p.
11. Яковенко, В.А. Scopus: поиск информации о публикациях ученых Одесского национального политехнического университета [Текст] / В.А. Яковенко, А.А. Негри, Ю.С. Борчанова // Шляхи реалізації кредитно -модульної системи організації навчального процесу і тестових форм контролю знань студентів: наук.-метод. семінар. - № 8. - Одеса : Наука і техніка, 2014. – С. 67 – 77.

Надійшла до редакції 17.04.2014

Управління проектами та якістю